

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-06-22 Nr. 429-215
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtą žalą žiežirboms iš židinio sugadinus sofą (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse² (toliau – Taisyklės) numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. lapkričio 21 d. iki 2026 m. lapkričio 20 d. buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini), jame esantis namų turtas, būsto savininko (valdytojo) civilinė atsakomybė ir suteiktas pagalbos namuose draudimas.

Pareiškėjas draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydamas: „Nuo židinio ant minkšto kampo užkrito žiežirbos iš židinio ir apgadino baldus“. Įvykio data – 2026 m. sausio 14 d. Kartu su pranešimu pareiškėjas draudikui pateikė sugadinto turto nuotraukas.

Draudiko atstovas 2026 m. sausio 20 d. atliko sugadinto turto apžiūrą ir užfiksavo išdegusius taškelius ant sofos apmušalo.

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nurodė, kad, vadovaujantis Taisyklėmis, jo apdraustam turtui yra taikytina draudimo apsauga dėl ugnies, todėl draudikas nepagrįstai Įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Draudikas atsiliepiame prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad Įvykis atitinka Taisyklėse numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjo turtui taikytinos draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų.

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Galioja nuo 2024 m. kovo 14 d.

Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, **ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjo patirtą žalą žiežirboms iš židinio sugadinus sofą pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį⁴. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁵.

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁶. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)⁷.

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas draudimo variantu „MIDI“, pagal kurį yra apdraudžiama nuo šių draudimo liudijime nurodytų rizikų: ugnis, gamtinės jėgos, vanduo, vagystė, trečiųjų asmenų veika, transporto priemonės atsitrenkimas, stiklo dūžis, savaiminis medžio užvirtimas, elektros įtampos svyravimai, vidiniai gedimai.

Draudimo riziką „Ugnis“ detalizuojančiame Taisyklių 34.1 papunktyje nurodyti šie draudžiamieji įvykiai: i) gaisras – ugnis, atsiradusi ne šiam tikslui skirtoje vietoje arba išsiveržusi iš jos ir galinti plisti savaime. Taip pat atlyginami nuostoliai, atsiradę dėl gaisro metu kilusių dūmų, suodžių ir padaryti gaisro gesinimo metu (Taisyklių 34.1 a papunktis); ii) žaibo įtrenkimas – tiesioginė žaibo iškrova į turtą, sukelianti gaisrą ir (arba) sprogimą. Taip pat atlyginami nuostoliai, susidarę ant apdrausto turto užvirtus žaibo įtrenkimo paveiktiems medžiams, pastatams, jų dalims, įrenginiams ir pan. (Taisyklių 34.1 b papunktis); iii) sprogimas – dujų ar garų plėtimosi savybe pagrįsta staiga pasireiškusi jėga, sukelianti gaisrą (Taisyklių 34.1 c papunktis); iv) aviakatastrofa – užkritęs arba atsitrenkęs į apdraustą objektą, sukėlęs gaisrą ir (arba) sprogimą valdomas arba dėl gedimo, avarijos, klaidingų pilotų veiksmų ir pan. tapęs nevaldomas skaidymo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktą.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

aparatas, jo dalys arba juo vežami kroviniai (Taisyklių 34.1 d papunktis).

Taisyklių 34.2 papunktyje nurodyti nedraudžiamieji įvykiai, kuomet pasireiškus draudimo rizikai „Ugnis“, draudimo išmoka nėra mokama (nuostoliai nėra atlyginami). Taisyklių 34.2 c papunktyje nustatyta: „Neatlyginame nuostolių (nedraudžiamieji įvykiai), išskyrus atvejus, kai gaisras išplito ir sunaikino ar sugadino ir kitą apdraustą turtą, dėl dūmų, suodžių, žiežirbų, išsiveržusių iš deginimui skirtos vietos (pvz., židinio, krosnies ir pan.) ar dėl kaminuose ir dūmtraukiuose susidariusio kondensato“.

Taigi, šalys Draudimo sutartimi susitarė, kad žala dėl žiežirbų, išsiveržusių iš židinio, nėra atlyginama (nedraudžiamasis įvykis), išskyrus atvejus, kai žiežirbų žala būtų padaryta dėl išplitusio gaisro.

Iš bylos duomenų matyti, kad žala pareiškėjo turtui buvo padaryta dėl žiežirbų iš židinio, kurios užkrito ant sofos ir ją apgadino – paliko smulkius, lokalizuotus, daugybinius išdegintus taškelius ant sofos apmušalo. Byloje nėra duomenų, kad pareiškėjo apdraustame turte būtų kilęs gaisras ir žiežirbos sofą būtų sugadinusios gaisrui išplitus.

Nors pareiškėjas teigia, kad nesutinka su draudiko pozicija, jog Įvykis nėra gaisras Taisyklių prasme, tačiau, Lietuvos banko vertinimu, Įvykio požymiai neatitinka Taisyklių 34.1 a papunktyje nustatytų gaisro požymių⁸ (iš židinio ant sofos pateko tik žiežirbos, pati ugnis iš židinio nebuvo išsiveržusi ir savaime neplito, didesnių degimo plotų, nekontroliuojamo degimo požymių Įvykio vietoje nėra užfiksuota), todėl Įvykis neatitinka draudžiamąjo įvykio „Gaisras“ sąlygų. Sutiktina su draudiko pozicija, kad Įvykis neatitinka ir kitų Taisyklėse nurodytų draudžiamųjų įvykių sąlygų.

Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau nurodyta, ir įvertinęs byloje esančių duomenų visumą, Lietuvos bankas daro išvadą, kad šalims Draudimo sutartimi susitarus, jog žala dėl žiežirbų, išsiveržusių iš židinio, nėra atlyginama, išskyrus atvejus, kai žiežirbų žala būtų padaryta dėl išplitusio gaisro, draudikas, nenustatęs gaisro požymių, pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių 34.2 c papunkčiu, priėmė sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Išvada

Nustačius, jog Įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁹

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Licencijavimo skyriaus vadovė,
pavarduojanti departamento direktorių

Agnė Kazlauskienė

⁸ Taisyklių 34.1 a papunktyje nustatyta, kad „gaisras – ugnis, atsiradusi ne šiam tikslui skirtose vietose arba išsiveržusi iš jos ir galinti plisti savaime“.

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.